

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

IVPPITER

TRAGOEDVS, DIALO

GVS LVCIANI, QVO

DEORVM CONGILIVM

de contempta religione de

scribitur. Gaspare Hel

delino interprete.

HORATIVS

Vos exemplaria Græca,

Nocturna uersate manu, uersate diurna.

BASILEAE EXCVDEBAT

HENRICVS PETRVS.

PRVDEN-

TISS. AC SIMVL DOCTISS.

MEDICO D. ACHILLI PYR

minio Gassaro suo amico Gasspar

Heldelinus S. D.

Itimus ad te prudentiss. Achilles, pro ueteris amiciz iure, studiorū nostrorum primitias, Iouem Tragœdum Luciani quàm festiuissimum dialogum : quem his nos diebus quantum equidem per suffuratum negotijs ocium licuit, utcunq; Latine reddidimus. Scit autem tua prudentia quantulā VVittembergæ sub Philippo Melanchtone comuni quidem nostro, sed ut doctissimo, ita & fidelissimo præceptore, Græcanicis literis operam nauarim. Verum enimvero id quoq; quantumcunq; est, partim ludi literarij minimè ludicrus labor, partim tricz istæ domesticæ à recto, quo cœperat, cursu ceu catenis iniectis abstrahunt ; adeò ut
quod.

Quod equidē dicere erubescō, bene par-
 ta uix tueamur. Quod si in hoc studiū ge-
 nere, authores Græci, ocīū, & fidelis (no-
 tum est enim *ἐπίτροπος τοῦ ἱεροσολύμου*) socius con-
 tingat, fortassis ipse quoq; aliquo prodire
 conarer. Nunc quum *τὰ φρονήματα* te deti-
 neant, fortuna dicam, an literarū nefan-
 da ista uilitas, maxima studiorum præsi-
 dia librorum uidelicet copiam, temporis
 ocium, postremō ipsam animi uacuita-
 tem inuideat, fieri non potest, quin Inge-
 niolo nostro, alioqui rudi, uicium & *κατα-
 στροφή* quidam obnascatur. Cæterum dia-
 logum hūc hodie potissimū uertere libu-
 it, propterea quod comitiorum ille, qui
 in ore omni populo est, dies adpetit, quē
 Ratisponam ad conueniendum Impera-
 tor edixit. Nam & hic loci Lucianus cō-
 cilium deorum arduis de rebus (de religi-
 one enim controuertitur) arduum, suo
 quodam naso depingit. Porro quā hie
 Dialogus cum nostri temporis & mori-
 bus & hominibus nō omnino dissimili ar-
 gumento conueniat. Ego equidē meā in
 præsentia nō interposuerim sententiā, sed

A a tui,

tui, omniūq; adeo, iudicij acrimonia in
 medio relinquam. Id tantū addere liber,
 omnibus penē retroactis sæculis Idolola-
 triā fuisse sugillatā. Eum igitur solertis.
 Achilles tuæ humanitati transmittere ui-
 sum est, quod & Græcè non mediocriter
 calleas, & nobis summus ab adolescen-
 tia fueris amicus, deniq; quod commu-
 nes nobis Musæ, atq; adeo cōmunis est
 patria, cui tua prudētia leuandis morbis;
 ego puerorum moribus ingenijsq; for-
 mandis præfecti sumus. Proinde si quid
 amice Doctor aut ægritudinis aut lan-
 guoris in eo deprehenderis, pharmacis;
 qđ potes, expellere curabis: sin omnino
 nihil proficiat aut quod animaduueris, tum
 Thetidiaut Veneris largire martio.

Vale ex ludo nostro, Lindauri,

Calendis Martij.

M. D. XXXII.

C. H. L.

*Multos nostra ferunt Damides, multosq; Timocles
 Tempora, qui turbas dantq; fouentq; graues.*

366
IVPPITER
TRAGOEDVS LVCIANI

SAMOSATENSIS DIA-
LOGVS MIRE SALSVS.

CONCILII DEORVM
INTERLOCVTORES.

MERCVRIVS	MOMVS.
IVPPITER	APOLLO.
MINERVA	HERCVLES.
IVNO	HERMAGORAS.
VENVS	DAMIS.
NEPTVNVS	TIMOCLES.
COLOSSVS,	

MERCVR. Quid accidit Iup-
piter, quod tute solus ita te
cum cogitabundus loque-
ris? Quid pallidus, uultuq;
philosophico inambulas?
Si quid ægritudinis, laboris uè est, mecū
cōmunica, meq; adeò in consiliū adhibe.
Cave domesticū tuum utilitatis ergo cō-

A 3 tem,

I V P P I T E R

tempseris. M I N E R V A:

Eia age Saturno fate mi pater, optime princeps,
En genibus prouoluo tuus me, & supplice uoce
Oro luminibus glaucis Tritonia Pallas.

Eloquere, & caue corde premas, ut scire queamus
Quid cure tantum tua uiscera mordeat. Aut quid

Tot gemitus ducas? pallor quid tinxerit oras

IV P. Qui digna tanta clade uerba proloquar?

Haud est animi malum ullum aut perturbatio

Necq; tam tragica est acerba comploratio,

Cuius molem superi prius non sufferant.

MINER. [Quod nam hoc ó Phœbe nouū
genus proēmū? IV P.

O uera telluris studia, O nequissimi

Tuq; ó Prometheus, quantis me adflictis malis?

MINER. Quid id est? domesticū enim in
gregem tu hæc intonas. IV P.

Quid me facis ó stridor grandistræpe fulminis?

MINER. Mitte iras, nisi nos hystrionū mo
re fabulam agere posse credis. Atqui nec
dum Euripedem totū combibimus, ut te

actum fabulæ interim adiutemus. IV NO:

Ignorare adeo nos tui ultius meroris cau
sas arbitraris? IV P.

Nescis, graues aliqui fletus funderes.

IV NO

Ex Euripi
pide.

IVNO : Aegritudinis ego istius tux, qua
es implicitus, caput ipsum amorem esse
pernoui. Non eiulo tamen, huiuscemo
di enim iniurias, quibus me subinde cō
citas, consuetudine pro nihilo habere in
sueui. Veri est autem simile te uel Dana
ën, uel Semelen, Europam uē nactum
esse, obq̃ amoris impatientiam excruci
ari, ac inde apud te consilium inire, quo
modo uel in aurum aut Satyrū aut tau
rum abeas, perq̃ impluuium in cupitæ
gremiū defluas. Id uerum esse argumen
to sunt gemitus, lacrymæ, pallor. Nec a
liud, quam amas, I V P. Beatam te, quæ
negotia nostra in amore, tanq̃ leuibus
in rebus uerti persuasum habeas. IVNO:
Quid aliud est autem, quod tam graui
ter te summum Iouem discrutiat. I V P.
Extremo sunt ô Iuno res deū loco,
Ac, quod ferunt, in acie nouacula,
Honorem habere num dijs necesse sit,
Et an sacra dona ferre, terra que ferat.
Sint & superūm ne negligenda numina
Immo dcōs nihil esse controuertitur.

*Vide Oni
dij Metam
morphos.*

*Querela
omnino*

IVNO: Num Gigantes quosdā terra pro

A 4

duxit

duxit: Aut Titânes effractis uinculis, occupatisq; uicustodijs aduersum nos bellum redintegrant: I V P.

Confide, res inferne Dis se habent bene.

I V N O: Quid igitur tam acerbum accidit? Neq; enim te ne ob id quidem excruciatu uideo, quod nobis Iouis loco Polus aut Aristodemus es uisus. I V P. Timocles ô Iuno stoicus ille, atq; Damis epicureus, hesterno die, nescio unde sermonem exorsi, de Prouidentia disseruere.

*Res et causa
do totius
negotij.*

Idc̃q; in multa probissimorum pariter ac prudentissimorum hominum presentia Quod sanè me supra quã dici potest exacerbauit. Atq; ibi Damis iste neq; deos esse, neq; omnino à nobis, quid apud illos agatur, constitui aut curari concionabundus prædicabat. Porro Timocles optimus ille ceu certamine in hoc suscepto, tutari nos enixè adnitebatur. Turba uerò quum effusior irrueret, finè cōgressioni præcidit. Nunc quidē sunt digressi sed denuo componi, ac quod reliquū discēptatiōis fuerit, excutere constituerūt. Sūtq; hodie omniū animi ad audiendū suspensi

penſi ſublimesq; utri uictoria contingat
 ac uter ea adepta ueriſſima dixiſſe cenſea
 tur. Videtis quantum immineat pericu- *Periculu*
 lum, quanq; nobis res in arcto exiſtant.
 Ut quæ unius hominis arbitrio, ſummū
 in periculum uocentur. Alterū igitur ex
 duobus ceciderit, aut noſtra omniadeſpe
 ctui neceſſariò habenda, uanaq; tantum
 nomina putanda ueniēt, aut priſtinus no
 bis honos redibit: ſiquidem Timocles di
 cendo uicerit. I V N O: Res eſt, ut uerè dicā
 longè acerbiffima, ac ſanè haud immeri
 tō Tragicum tueris Iuppiter. I V P. Et tu
 mihi in tantis rerum noſtrarū tempeſtati
 bus, Danaës, aut nescio cuius Antiopeſ
 rationem haberi animū inducis? Quid
 autem o Mercuri Iunoq; & Minerua o
 ptimū factu eſſe cenſetis? Nam & uos a
 liqua parte conſilijs ueſtris adiumēto ef
 ſe decet. M E R C. Ego quidem rem iſtam *Coſilia cō*
 ſeria conſultatione dignam, cōcione ad *feruntur.*
 id conuocata, ad uniuerſum conciliū re
 ferendam cenſeo. I V N. Huic ſententiæ
 & meum calculum appono. M I N E R. Ac
 longè mihi alia mens eſt Iuppiter, ego
 A 9 celum

celum totū cōmouendum minimè sua-
 ferim. Tu uerò ne a grè quidem patite il-
 lis ostende. Cæterum præstiterit efficere
 idq̃ priuatim, qui ne inferior fiat Timo-
 cles: contra Damis ut irrisus è cōuentu
 explodatur. MERC. Atqui isthęc uix tegi
 dissimulari uè possunt, quando conten-
 tio illa palam philosophis agitabitur, tū
 autem tyrannidem exercere uelle uide-
 beris, nisi rem istam, iam arduam, adq̃
 rem publicam pertinentem omnibus cō-
 municaueris. I V P. Quin igit concionē
 indicis, ut uniuersi adsint? MERC. Rectē
 dicis. Heus ad cōncionem coite superi,
 confluite omnes, ne cessetis, adeste: cele-
 brabitur super rebus maximis concio,
 I V P. Adeonte tenuē, simplicemq̃ esse
 præconem Mercuri, ut pedestri oratiōe
 conuoces, idq̃ ad res multò difficillimas
 MER. Quo ergo mauis modo Iuppiter?
 I V P. Rogas? Carminibus utendum cen-
 seo, quibus maiestatem istī tuo præconio
 concilies, obtrondumq̃ grandiloquē-
 tia quædam poëtica, quo uidelicet fre-
 quentiores cōcant. MER. Pulchrè. Verū
 Iuppi

Iuppiter tute ipse uersus cude ac eos de-
 canta: ego em̄ ut minimū poëticus sum.
 Itaq; metus est, ne uersus numerū exce-
 dentes iustum, aut eodem destitutos cō-
 texens, præconiū eò magis eleuē, meq;
 ob poëtices imperitiā risui exponam,
 id quod usu uenire ipsi Apollinī uideo
 quē ob quædam oracula rident. Tu autē
 quod facere soles, grauitate cōcionis in-
 dicta, securitatem auditoribus interclu-
 de, ut ne otium quidem ad excutiendos
 uersus suppetat. IUPPITER: Quin Ho-
 mericorum aliquid carminum tuo præ-
 conio intertexere, quibus ille nos conci-
 ere solet: nam & te meminisse consen-
 taneum est. MERCVRIVS: Haud equi-
 dem ita clarē, incō promptu habeo. Co-
 nabor tamen.

*Nemo deūm cesset, seu mas, seu fœmina, nemo
 Fluminum, in Oceani quæ se non castra tulerunt
 Deniq; Nympharum nemo, sed adeste frequentes
 Omnes, qui celebres soliti cœnare Hecatombas
 seu medijs, seu postremi, seu ignobile uulgi,
 In bene odoratis quicunq; accumbitis aris
 Ad summum properate Iouem, quia contio agitur.*

Cōtio indi-
 citur car-
 mine.

IUP:

Ordo ses
sonit.

I V P. Isti huc rectè Mercuri. Bellè præcor-
nis functus es officio. Iam enim cōuoli-
tant. Proinde porrectis dextris salutatoꝝ
colloca, ut quisq; exquisita materia, aut
arte insigni maximè dignus extiterit. Pri-
mas sedes aureis dato, secundas argente-
is, deinceps eburneis, post æreis, postre-
mò lapideis: ac inter hos ipsos etiā, si qui
Phidix aut Alcumenis, Mironis ué, aut
Buphranoris, eiusq; generis artificū ma-
nu, fabrefacti sunt. Reliquos honore se-
dis antecant. Cæterum uilis turba ista, ac
incondita, alicubi in angulum compulsa
taciti sedento. Concionem enim isti tan-
tum cōplent. MERC. Sic erit, & sedebunt
illi quidem ut cōuenit, uerū illud ego di-
scernere nequeo: nempe, an si quis aure-
us, multisq; talentis ponderans, idemq;
ignoti precij ac quæstus extiterit, cæterū
plebeius atq; inconditus priores sedes ijs
mereri debeat, quos aut Phydias, Alcu-
menes ué ex lapidibus, uel ex ære Myrō
& Polycletes deformatū. Deniq; num
artem, ut par est, honore anteponendam
autumes. I V P. Artem quidem principē
tenere

tenere locum par erat, sed arte tamen preciosius est aurū. MERC. Intelligo, nō optimatim uis ut collochem, sed diuitiatim, nimirum habita censuum æstimationē. Procedite igitur in primas sedes uos Aurei. Adparet Iuppiter Barbaricos deos cæteris primariū locū prærepturos. Cernis equidem Dij Græcorum cuiusmodi sint. Effigie quidem ipsa gratiæ & uenustatis plurimū, artis etiam non parum præ se ferunt. Cæterum lapidei tamen omnes aut ærei aut certè qui maximè magnifici sunt eos ebore nonnihil, auroq; obductos uideas, unde color, splendorq; magis elutescat. At lignei intrinsecus ipsi, tota muscarum agmina, regnum etiam, administrantia, occulunt. Ipsa uerò Bendis et Anubis ille, iuxtaq; illum Attis Mithresq; quanti quanti auro constant, ac ferè inestimabilis sunt precij. NEPTVN. Vbinam gentium isthuc iustum, canina istum facie atq; adeò Aegyptiacum mihi Neptuno priores præripere? MERC. Est iustum ò Neptune Enosigæ. Te etenim Lysippus æreum effinxit & mendicū ; nimirum

rum quod tum Corinthiis aurū minus
 suppetebat, at ille totis te ditior metallis
 est. Aequius igitur quod propulsus es, fer
 re debes, neque indignari, si is grandiores
 ex auro nares habens, sedis honore ante
 uortat. VENVS: Quin igitur & me prehē
 dens in primis sedibus locas: Sum enim
 aurea. MERC. Equidem planē perspicere
 nequeo: uerum nisi lippitudine teneor,
 Praxiteles de albo montis Pentelie (opi
 nor) lapide primū te excidit deinde cum
 ita sibi esset uisum Venerē effinxit, Gni
 dīsque te tradens uendidit. VENVS: At e
 go spectatae fidei testem Homerū addu
 cam, qui sursum ac deorsum personans
 aureā Venerē me adpellat. MERC. At idē
 Apollinē, tum locupletē esse, tum auro
 adfluere prędicabat. Atqui eundem illū
 in iugaliū equorū censu alicubi sedere
 cernes, decoratū etiā à prędonibus, q
 & cytharę sinus abstulēre. Proinde tu
 quocq; bene tecū esse actū putato, quod
 nō omnino in opificū censu contionem
 habere cōtigit. COLOSSVS: Quū nō Solē
 modo me, uerū etiā magnitudine illa fa
 cile

Ita & no
 stri prela
 ti rixatur

vide Plin
 lib. 3 ca. 6

Solonē A
 thenas in
 4 cēsus di
 stribuisse
 Aristot. 2
 Polit. &
 Plutarch.
 in Solone
 tradunt
 quod hic
 alluditur.

ellè conspectissimū esse palam sit, quia
 mecū cōtedere, atq; adeò cōferri sustine
 at. Quem Rhodiēses cū non usq; adeò
 immensum & grandiorē educere decre
 uissent, pari tamen sumptu deos aureos
 sedecim parauerunt. Itaq; quia exquisi
 ta etiam artis non parum inest, & preti
 um haud dubiè in illa magnitudine ap
 paret, eò non immeritò pretiosissimus
 censerī debeo. **M E R C.** Quid hic factō o
 pus iudicas Iuppiter? Nam isthuc iudica
 tu difficilè uidetur. Si enim materiā spe
 ctem æreus est, sin rationem mecum ine
 am, quot sint talentis conflatus, quingē
 torum modiorum, uel certè equestrem
 censum superat. **I V P.** Quorsum huius
 præsentiā fuit opus? turbas confessioni
 dabit. Hæc Rhodiēsis optime, ut maxi
 mē precij ratiōe aureos quoq; supes quo
 tamē hic modo præsideas? Nisi omnes
 surgere uelis. Nā uel solus alterutristiati
 bus omnē ordinis locū occupaueris. Re
 ctū ergo feceris, si inclinata panlisp in cō
 cionem mole, erectus cōsilio iuterfueris
M E R. Ecce aut aliud difficilis item iudicij
 Ambo

vide Plin
 lib. 34 ca
 pit 7.

Ambozre fusi, uterq; Lysippi manus, tū
 quod maximū, utriq; par generis honos
 uidelicet summo uterq; Ioue nati, Bac-
 chus ille & Hercules, utrum priores oc-
 cupare iudices. Iudica, præsidentia enim
 studio ambitiosè (quemadmodum cer-
 nis) inter se contendunt. **IVP.** Tempus te-
 rimus Mercuri, iam dudum cōcionari o-
 portuit. Proinde nūc mixtum loces, quō
 cuiq; libet. Facito. Dabit ei negotio alia
 alio tempore contio. Tum ego dispexe-
 ro, quem ordinem deos deinceps sequi
 deceat. **MERC.** Verū hercle quā interim
 publicam tranquillitatē inquietant: dū
 singulis diebus ob distributionē ordinis
 clamant, Vbi nectar: Vbi ambrosia reli-
 cta: Deniq; ubi Hecatombę cum cōmu-
 nia uidelicet sint sacra. **IVP.** Silentium Mer-
 curi impera, ut omissis istis nugis, cur
 huc uocauerim omnes mecū intelligant.
MERC. At non omnes Græcicā linguā
 capiant, & sum ipse non ita multarū lin-
 guarū peritus, ut à Scythis, Persis, Thra-
 cibus & Celtis præco intelligi queā. O-
 ptimum aut factū fore crediderim, si mo-
 ra

ta manu significauero atq; in hortatus ad
 silentium tenendum fuero. I V P. Ita
 facito. M E R C. Dñj boni ipsis sophistis
 taciturniores factos iudes. Itaq; tempus
 est ut dicas, iam dudum oculos in te defi-
 gunt, expectantq; quibus de rebus sis
 orationem habiturus. I V P. Equidem
 non uerebor apud te gnatum meum fa-
 teri, quid animo meo acciderit. Non te-
 clàm est, quàm præsenti semper animo
 quantaq; grandiloquentia instructus in
 contionibus uersatus fuerim. M E R C.
 Memini, atq; adeò non mediocriter te
 publicè concionantem expaui. Cum pri-
 mis quando catena aurea illa, ex æthere
 demissa, terram è profundis, cumq; dijs
 mare subuecturum minitabàre. I V P.
 At in præsentia mi gnate, nescio quomo-
 do, siue ingruentium malorum mul-
 titudine, siue concionis frequentia (quã
 dijs confertam cernis) animo consterna-
 tus sum, ac subtremitco, lingua in super-
 faucibus adligata mihi uidetur, quodq;
 omnium absurdissimum, exordium uni-
 uersæ orationis, quod eum in modum

Apud Ho-
 merum Ili-
 ados nono

B ador

adornaram uti quàm plausibilissimam apud eos esset, memoria excidit. MERC. Omnia perdidisti Iuppiter, illi uerò (quod uides) silentium hoc tuum suspectum habent, subtimescuntque, ac longè maximum quiddam sese audituros malum expectant, quòd ita diu cunctaris. I V P. Quid consulis Mercuri? Homericum illud proëmiū apud eos decantem? MERC. Quod nam isthuc? I V P.

• *Auribus arrectis me audite. Dijque Deique.*

MERC. Apage satis huiusmodi proëmijs in nos, ut mea fert opinio, debachatus es Iuppiter. Verūm nisi aliter censes, omīsa uersuum molestia, è publicè habitis orationibus Demosthenis aduersus Philippum, aut si qua mauis, exordium con-

Oratio Io- quemadmodum hodie bona pars rheto-
uis ad de- rum facere consueuit. I V P. Rectè, com-
os omnes per diariam edoces rhetoricam, leuiscque
Exordiū operæ, denique perplexis adpositam. Ex-
ex prima ordiar igitur tandem. Ego non dubi-
Olynthia- to uiri immortales, maximis uos opibus
ca Demo- anteposituros, si liquido constet, quid
sthenis. nam

nam illud tandem esse possit, quod tam frequentem concionem postulet. Accedat quidem quando in eo loco res nostrae sunt, par est ut dicenti mihi non inuitas aureis porrigatis. Porro quoniam praesens hoc tempus modò non edita uoce clamat, praesentibus nostrarum rerum malis salutem querendam esse, simul quia desides nos parum uè attentum ad nostra tuenda uideri possumus, placuit hodie (nam Demosthenes me destituit) quam luculentissimè quoque, ea uobis exponere, quibus tantopere perculsus, concionem conuocari debere existimauerim. Hec *Narratio:*

no quemadmodum scitis die, quum Mnesitheus seruatoria sacra, propter nauim, quae adhuc Capharea scopulum penè naufragio perierat, seruata fecisset, nosque quot e quidem sacris adesse Mnesitheus uoluit in Piræo lautè accepisset, ego peractis libationibus (alijs aliò, quo sanè cuique uisum esset, digressis) cum sol nondum in occasum inclinaret, in urbem ascendì, quo uesperì Ceramico inambularem, simul memoria mecum re-

B 2 putans

putans, Mnesithēi sordidam parsimoniam, ut qui sedecim Dijs, in cœnâ unum non amplius gallum gallinacē, eumq; senem admodum & iam pituitantem immactarit, prætereâ frustula thuris quatuor obtulerit, adeò marcida, ut multò carbone extinguerentur. Certè ne summis quidem naribus fumum olfacere licuit. Id eò magis mirabar, quòd is totas Hecatombas, quàm navis scopulis adlidentur, nec dum in tutò esset, pollicebatur. Hæc adeò cum ipse animo mecum uoluere, iam ad Pœcilen usq; peruenerā. Ibiverò innumeram ego hominū turbam confluisse prospicio, alios quidem in ipsa portico, alios sub dio, nonnullos uociferantes, pertinaciterq; in sedilibus concertantes audio, ratus id quod erat, contentioso illo de grege philosophos esse. Libuit ipsi quoq; in eos incidenti, quade re rixarentur animaduerrere. Igîtur dimota, qua fortè obseptus eram, densiore nebula, ornatumq; illorum, ut proximè potui, indutus, barba insuper etiam subducta, prorsus philosophum me exhibui.

bui. Denicq; cubitis expansis, retroq; distortis, iter adperiens, quia ignorabar quis nam essem, irrūpo. Damidem istū perditum Epicureum atq; longē optimum Timoclea stoicū, infestissima concione cōmissos inuenio Timocles tum aqua hærebat, tum uoce ob clamorē destituebatur. Damis Sardonicè obridens Timoclea magis, magisq; irritabat. Porro omnis sermo illis de nobis erat, nāq; Damis iste execrabilis, nos neq; mortalibus prouidere, neq; quæ apud eos agerētur considerare predicabat. Quid multis? Nihil nos, prsum esse adferebat. Nec defuere etiam, qui eum laudibus ueherent. At Timocles in rem nostram sentiens, supra q̄ credibile obluetabatur, & indignabundus omnibus modis nos defensabat: curam nostram super mortaliū rebus laudando extollens, exponebat interim, quemadmodum in mundo singula etiam, æquabili, cōuenienti q; ordine. Dij immortales tum producerent, tum gubernaculis moderarentur. Et habuit ipse quoq; suæ sentētiz laudatores.

Semina argumentorū dissertationis philosopharū.

B Sed

*Adagium
indicta
causa.*

Sed enim iam uox eius capræ in morem
exilescebat, ægreq; admodum uerba fa-
cere poterat. Itaq; uniuersa multitudo
inclinatis animis sententiã Damidis spe-
ctabat, At ego posteaq; Timoclis peri-
culum animaduerti, nocte undiq; offusa
conciliũ dimitti iussi. Digressi igitur di-
sceptationi isti postridie finẽ imposituri
sunt, denuo enim cõmittentur. Cæterũ
turbas, dũ domũ dilabunt, obambulans
aduerti Damidis animũ laudari et potio-
rẽ multis modis sententiã uideri. Fuẽre
tamẽ quorũ sententiæ eò inclinaret, ut in-
dignũ iudicaret, causam indictam da-
mnatũ iri, putaretq; expectandum, quid
postero die Timocles contrã esset pro-
nũciaturus. Hęc habui, qua propter uos
cõuocaui, quæ ò Dñi haud contẽnenda
sunt, si cogitaueritis omnẽ nostrũ hono-
rem, gloriã, salutationẽq; homines esse.
Quod si illi aut nullos omnino deos,
aut ut maximẽ sint, suarũ tamen rerũ se-
curos esse persuasionẽ induerint, nulla
sacra, dona nulla, nullaq; ueneratio in po-
sterũ ab illis nobis expectanda erunt, fru-
straq;

stratq; in exlo cū fame luctantes, festis in
 sup mortaliū celebribus cōuentibus, cer
 taminibus, sacrificijs, puluinarijs noctur
 nis atq; pōpis destituti sedebimus, quā
 obrē in tāto rerū nostrarū discrimine oēs
 uos dispicere aliquid oportere cēseo uti
 malis præsentiibus salus quzrat. Idq; cu
 randū, ut uincat Timocles, & ueritatē q̄
 proxima dicere uideat. Damis uerò ab
 auditoribus irrīsū eat, quamq; uix addu
 car ut credā Timoclis futurā uictoriā, nī
 si et nostra ei studia auxiliē. Proclama
 Mercuri ex more præconiū, ut surgētes
 cōsilia conferāt. MER. Audi, tace, ne ob
 turba si quis deorū summatiū sententiā
 dicere uelit, ei ius esto. Quid isthuc ne
 mon' progreditur? An uos ob rogatio
 nem tam arduā perculsos stupor inua
 sit? MOM. At uos unda simul tellusq; ab
 sorbeat omnes. Ego si dicendi libertas
 mihi permittatur, quæ dicam non pau
 ca habeo Iuppiter. I V P P. Fas esto Mo
 me cum fiducia quæ libuerit dicere. Vi
 deris em̄ quod è re nostra erit maximè li
 ber è pronuntiaturus. MOMVS; Audite

Ab incon
 modis.

Epilogu
 consultat
 dum esse

Præco
 sententias c
 uocat.

Iliados

B

4

ergo

ergo Dñi omnes, quæ, quod aiunt, ex a-
Mom ora nimo dicuntur. Ego iam dudum dubiū
tio mor = hunc rerum nostrarum statum expecta-
dax. ui, et in ea opiniōe semper fui, cōplures
 huius generis sophistas nobis exoritur-
 ros, quibus nostrapte aded culpa tantū
 audaciæ tribuitur: nam per fas, neq; Epi-
 curo, neq; eius disciplinæ tum studiosis
 tum successoribus nos irasci conuenit,
 etiamsi huiuscemodi opinionem de no-
 bis concepere. Quid enim ipsos sentire
 posse credas, quum tantam rerum con-
 fusionem in uita mortalium conspican-
 tur? Vbi optimus quisq; negligitur, ege-
 state, morbis, seruitute, cōsumitur? Con-
Et hec ho
die pleros
q; offen =
dunt. tra quo quicq; sunt sceleratiores, aut tur-
 pitudine uitæ iusigniores, hoc & maior
 illis honor habetur, & plureis opes pos-
 fident, qui & spectatæ uitæ hominibus,
 uiuendi rationem ex libidine præscribūt
 Cæterū de sacrilegis nullum suppliciū
 sumitur, sed per obliuionem elabuntur.
 Quid quod nōnuncq; innocentes etiam
 male multati in crucem aguntur? Meri-
 to itaq; quū istiusmodi cernunt, animos
 cogi-

cogitatio subit, deos nos prorsum nihil
 esse: maxime quotiens oracula in hunc
 modum relata accipiunt. Quod transgres-
 sus Halim magnum imperium demoli-
 etur, neque enim adparet hostium ne, an
 suum ipsius imperium uelit. Et rursum: O
 diuina Salamis perdes è mulieribus na-
 tos, nam & Persæ pariter ac Græci è mu-
 lieribus prognati fuerunt, mea quidem
 sententia. Iam uero quando de hystrio-
 ribus carmina ad uirgulam decantanti-
 bus audiunt, amare nos, uulneribus cõ-
 fici, seruire, in uincula condi, factiosè di-
 fidere, milleque alijs rebus distringi, idque
 beatos & immortales perhibere uolen-
 tes. Quid aliud quàm dignis modis nos de-
 rideant, nostraque omnia nullo in nume-
 ro ponant? Et nos interim grauiter feri-
 mus, quod homines nõ omnino stulti ex-
 tent, qui hæc redarguant, prouidentiaque
 nostram è medio sustollant. Bene equi-
 dem uobiscum agi existimare oportuit,
 quod reliqui etiã quidam sunt, qui hoc
 errore detenti, sacra portò nobis faciant
 Ac equidem hic mihi Iuppiter (soli enĩ
 B s sumus

Homeri
 uide.

sumus, nemoq; mortaliū hoc in collegio
 inest, præter Herculē, Bacchū Ganime-
 dem, & Aesculapiū, dijs immortalibus
 cooptatos) quā uerissimè potes respon-
 deas uelim: tantū ne unq; curæ res mor-
 talium habueris, uti discrimen exactè in-
 ter bonos & malos faceres? Atqui i st-
 huc dicere haud queas. Quod ni igitur
 Theseus Troëzene Athenas profectus
 facinorosos homines obiter in itinere,
 quantum quidem in te, tuaq; providen-
 tia fuit, ē medio iustulisset, nihil uetuit,
 quo minus Scirō Pytiocampres Certiō
 ceteriq; ex uia ingredientū latrocinio
 summis in delitijs uersati essent. Aut nisi
 Buristheus uir iustus simul ac providus
 tū uerò ob singularē quendā hominū a-
 morē publicè bene audlēs, domesticū il-
 lū suū tū laboris patientē, tū ad opus faci-
 nudū alacrē, Herculē uidelicet, emisisset
 parū telupp. hydra, Strymthalides aues,
 equi Thracenses ac Centaurorū, quē in
 nos debacchatum, iniuria permouissent
 Verū em̄ uero si quod res est, dicere licet
 ociosi sedentes unicū hoc attentius spe-
 ctamus

Vide Bo-
est lib. 10

Vide Oul-
dium.

mus, qui sacra faciat, qui uē sacros aris ho-
nores adoleat, cætera secūdo ferūtur æstu
adeo ut singulis prædæ sint singula. Pro-
inde meritò quicquid id mali est ferimus, et
porrò feremus, posteaquē homines paululū
capita attollere occœperint, inuestiga-
rintquē nihil inde ad se cōmodi redire, ut
maximè sacra habeāt, aut libamina mīt-
tāt. Posthæc uidebis, idquē breuī, quod n̄dem
Epicurei Metridōri ac Damides partiū
nostrarū studiosos, tū ludibrio habebūt
tū pecudum more oppressos mactabūt.
Quappter nostri officij fuerit curare quæ
res isthæc consopiat ac quoquē remediōle
nias, quū in t̄m discriminē sit adducta. Mo-
mo sanè leue periculū uertit, si nullus ei
honos tribuit, iā olim em̄ inter inhono-
rationes ponor: uestra autē eò magis retule-
rit quod beati sacris frui mini. *IVP.* Sinamus
supi asperū istū semp̄ et obiurgatorē Mo-
mū suas nugas agere. Est equidem (quē
admodū admiratiōe dignus Demosthen.
ait) cuiuslibet in ius uocare, conqueri &
carpere. Præsentem autē rerū statū in me-
lius constituere atquē adeo corrigere, id
demum

*Vasre cō
filium Mom*

demū, quod uerè dico, prudentis iuxta
 ac sapientis consilij rem esse existimaue
 rim: id quod uos facturos ego planè uel
Neptuni isthoc etiam tacente, confido. NEPTVN.
consilium Quanquam ego sub undis & uerser, &
planè Ec- summā ibi rerum, quemadmodum sci
cianum. tis, administrem, ac, quod equidem pos
 sum, nauigantium salutē studeam, dum
 nauigia promoueo, uētosq; motos mul
 cens compono: tamen quoniam harum
 quę hic geruntur, rerum, me quoq; cura
 remorder, Damim ego istum ē pedibus
 ante quā ad litem redeat, summouendū
 censeo, siue id fulmine, siue qua alia ma
 china confieri possit, ne superiores dicē
 do nanciscatur: siquidem Iuppiter mira
 eum persuadendī uehemētia ualere prę
 dicas. Simul autem exemplum illis desi
 gnemus, quibus modis nō à nobis tractē
 tur, qui tales sermones aduersum nos in
 uulgus spargunt. IVP. Irasceris Neptu
Viteius ne, an nihil omnino meministi? Haud
in Parca quicquam horum in nostra est potesta
rum pote te. Parce unicuiq; nendo sua fata eum
stare. in modum statuunt, ut alius fulmine, a
 lius

lius ense, hic acuta febris, ille tabe demo-
 riatur. Equidem si ea res penes me esset,
 an me nuper sacrilegos illos, ut ex O-
 lympijs intacti fulmine discederent, pas-
 surum fuisse arbitraris? qui duos mihi co-
 pillos, quorum alteruter minis sex pon-
 derabat, derasere? An uerò ipse oculis
 æquioribus piscatorē illum Horientem
 in Geresto dissimulaturus eras, qui tibi
 tridentem furto auferebat? Præterea nō
 ira modò commoueri, acerbèq; negotij
 difficultatem ferre uidebimur. Verum
 etiam Damidis sermones expauescere,
 deniq; ob id eum amolitum cupere iudi-
 cabimur, quod eundem Timocli præla-
 tum iri formidemus. Itaq; quid aliud fe-
 cisse censebimur, quàm indefensa cau-
 sa uicisse? NEPTVN. Atqui ego me com-
 pendariam ad uictoriam uiam excogi-
 tasse putabam. I V P. Apage Thunnicū
 enthyrema Neptune, & uehementer
 crassum, qui iudicis aduersarium ē me-
 dio tollendum, quo disceptationē neu-
 tro adhuc inclinatum, nulliq; parti adiu-
 dicatam relinquens uita decederet. NE-
 TPN.

Adagium

Deserta

causa.

Adagium

Thunna-

rare.

P T V N, Vos igitur aliud conducibilius
 dispicite, quando quidem mea ut Thuri-
 nica expuncta sunt. **APOLLO**. Si quæ ad-
 olescētibz, iisdemq; adhuc imberbibus
 ueterū cōsuetudine, & nobis publicē di-
 cendi facultas permittat, haberē fortas-
 sis quod haud parum ad eā de qua tanto
 pere consultatur, rem faceret. **M O M V S**.
 Isthæc quidē consultatio arduas res **A**-
 pollo ducit. Itaq; nulla hic ratio etatis ha-
 betur, uerū omnibus hoc in cœtu dicen-
 di facultas proposita est, pergratū autē
 fuerit, ut maximē in extremis laboretur
 si quæ autoritas dicendi maiorū consue-
 tudine sit adolescentibus facta, anxie et-
 iam quæsitis argumentis differamus. Es
 etenim ipse iam multò usu exercitatus
 orator, iamq; olim pubertatis annos in-
 gressus duodecim sortilegij principibus
 cōsiliū uidelicet nomine ad census es idq;
 propemodū regnante Saturno. Proinde
 exuto iuuenili animo, liberē in medium
 quæ uidentur confer nec erubescere quod
 imberbi tibi sit dicēdum cū densa iuxta
 ac producta barba tibi filius sit **Aescula-**
 pius.

*Apollo im-
 berbis*

plus. Præterea haud mediocriter decori
 tuo cōsulueris, si hodie sapiētia tua ac
 mē q̄ euidētissimē declaraueris, nisi fru-
 stra in Helicone desedisse ac cū Musis
 philosophatus uideri uelis. A P O L. Non
 nū Mome, sed Iouis est dicēdi ius face-
 re, q̄ si fecerit, haud quāq̄ alienū à musis
 dixerim. I V F. Dic mi gnate, p̄mittimus.
 A P. Timocles ille bonus mihi uir, deorū
 q̄ immortalū amāse uideat et q̄ ito sco-
 rū dogmata exquisitissimē p̄specta habeat
 tunde et ob philosophiæ studiū plerisq̄ a-
 dolescētibus cōmendatus haud uulgarē
 q̄stū reportat. Porro p̄suadēdi arte mirē
 ualet, sed priuatim, nimirū q̄ties discipu-
 lis sup aliq̄ re differit: at ubi publicē p̄pa-
 lā multitudine uerba illi habēda sūt, sup
 modū trepidat, uoxq̄ eius, mixtum ple-
 beiū quiddā ac barbarū sonat, adeo ut i-
 sthoc oris animiq̄ uitio in cōuētibus risū
 reportet: neq̄ em̄ ordine cōtexens collig-
 git, sed hæsītābūdus balbutit id q̄ maxīe
 sic affecto accidit, quū q̄ splendidissimē
 eloquētis specimē designare contendit.
 Cæterum prudentia, iudiciūq̄ singularis
 acrimonia, multis nominibus excellit,

barbatū
 habet filiū
 Aesculap.

Timocles
 ingenium
 depingit
 tur atq̄
 deo collen-
 giorum
 nostrorum.

quemadmodum etiā n̄ fatentur, qui Sto-
 icorum praecepta penitus cognita tenēt,
 uerū dicendo ea interpretandoq; imbeci-
 lilitate quadam ita tum inuoluit, tum
 corrumpit, ut quid dicere uelit, nulla eui-
 dentia demonstret, sed ænigmatis simili-
 lima depromens odiosius immoratur.
 Rursum si refellēda est obiecta questio,
 tum uerò multò fit obscurior. Inde a-
 deò accidit, ut qui id in eo non ante ani-
 maduersum habent, derideāt. Est autem
 omnino quantū ego iudico, ad pertē di-
 cendum, idq; unum providentissime stu-
 dio habendum, ut dicentem te, qui au-
 diunt, intelligant. MOMVS: Isthuc rectē
 dixisti Apollo, laudibus extollens ad-
 pertē qui uerba faciunt, & si idem parū
 ualde in oraculis tuis præsides, qui adeò
 obliqua atq; inextricabiliter perplexa
 in mediū citra periculū proiectas, ut Py-
 thio auditores, siquidem interpretatio-
 nem uelint, planē indigeant. Age uerò
 quid super illo consulis? Quod nam re-
 medium Timoclis in dicendo imbecilli-
 tati posse adhibere iudicas? APOLLO: Pa-
 tronē

frōnū ego Mome adhibendum cēseo
 si quauia ex egregijs illis aliquem nan-
 cisci liceat, qui dicendi autoritate polleat
 illiq; quæ animo perplexum defecerint,
 suggerat. M O M. Istiuc uerbum planè
 imberbis adolescentis ingenium arguit
 Apollo: pædago illum indigere atq;
 adeo patrono, qui in philosophorum cō-
 uentu, Timoclis animi sensa præsens præs-
 sentibus interpretetur. Porro Damin su-
 pre per se ingenio, nostrum uerò aliena
 etiam persona ad dicendum uti debere
 autumas, qui in aurem uidelicet susur-
 ret, quæ uidentur. Cæterum actor uerbà
 faciat, qui idem fortassis ne bene quidē
 suggesta audiens intellexerit, quæ quo-
 modo multitudinī cachinnos non exci-
 tent. Frustra hæc consultamus, tu autem
 o preclare, quum & uatem te uendites,
 & ingentem pecuniæ uim inde uenēris,
 ita ut usq; ad aureos lateres sit prouectū,
 quin tuæ artis per occasionem documen-
 to exhibitō uaticināris, uter philosophiarum
 dicendo uictoria potietur. Nec em̄igno-
 rare, uates cum sis, istius disceptationis

euentum potes? **A P O L.** Quo pacto
 isthuc præstare liceat Mome, quæm neq;
 Tripod, neq; thurribulum, neq; fons ua-
 ticularius, cuiusmodi est Castalius ille,
 nobiscum præsto adsint? **M O M.** Vides?
 quod in arctum coactus, specimen artis
 ædere tergiuersaris? **I V P.** Agedum gna-
 te, uaticinare, caue sycophante isti oracu-
 la tua, tanquàm in Tripode tantum thu-
 req; & fonte posita, calumniandi, dicte-
 rijsq; incessendi ausam præbeas. Quod
 quidem nisi absq; ijs, quæ memorasti, fe-
 ceris, artis tuæ gloria te destituemus

A P O L. Præstiterat sanè pater hæc uel
 Delphis uel in Colophone præsentibus
 ad ea rebus necessarijs, quemadmodum
 consueuimus facere, conabor tamen ea-
 rum rerum nudus atq; adedò imparatus
 uaticinari, utri uictoria contingat. Expe-
 ctate uerò dum ex carmine cōpresso ora-
 culo responsa reddam. **M O M.** Adpertū
 modo Apollo redde, ne patronum, i-
 psumq; quoq; interpretē desideret. Nō
 ouilla ne caro: et, an testudo nunc in Ly-
 dia coquatur, sed scis de quibus consul-
 tetur

tetur. I V P. Quid nam dicturus es gna-
te? quando tantus pavor responsum an-
teuortat? Vniuersus oris color immuta-
tur, oculi circumquaq; uolutantur, capil-
lus horribiliter turbatur, corporis motus
Corybanticus & dementiæ simillimus,
mysticaq; omnia adparent. A P O L L O.

*Sortilegi hæc omnes audite oracula Phœbi,
Acri de rixa, modo quam seruere sophiste
Clamosi, quos quæstio acutior armat, utrinq;
Alterno explodiunt sibilantes uerba tumultu,
Sûmaq; permiscet, quæ rostra, pauore Corymbæ.
Prenderit at curuis Vultur si quando locustam
Vnguibus, Imbriferæ cornices tû ultima clâgēt,
Cessura est mulis uictoria. Rursus asellus
Vibrato pullos etiam capite impete acres.*

I V P. Quid tam effusè cachinatus es Mo-
me? atqui ne utiquam ridenda res est an-
te pedes. Omitte infœlix cachinnos ne ri-
su suffoceris. M O M. Qui ego in tam cla-
ro dilucidoq; oraculo risum tenere pos-
sim? I V P. Quin igitur & no bis iam in-
terpretaris, quid tandem isthuc sit, quod
reddidit. M O M. Adpertissimè, neq; The-
mistocle indigebimus. Hoc autem palā
C sibi

sibi oraculum uult: Damidem præstigi-
torem, nos Canthelios esse asinos, atq;
mulos, qui ei fidem habeamus, deniq; lo-
cū meliorem esse mentem. HERCVL.
Ego uerò mi pater, etsi inquilinus cæli
sum, tamen non grauabor meam quoq;
interponere sententiam. Quum congres-
si denuo disceptabunt, modo Timocles
superior euadat, sinamus conciliū, quod
nostri caussa coit, procedere: sin diuer-
sum acciderit, tum ego statim ipsam por-
ticum, nisi aliter uobis uideatur, conqua-
sans Damidi iniectabo, ne sceleratus cō-
tumelia nos adficiat. M O M. Papæ Iō pa-
pæ, agreste isthuc ac plus satis Beōticè
pronunciasti, qui unius ob noxam, ta-
citos uiros, atq; insuper stoam, unā cum
ipso Marathone, Cynægiro, Miltiadeq;
perdenda iudices. At quo pacto illis si-
mul occidentibus, Rhetores posthac de-
clamare queant, sublata è medio, qua in
orationibus maximè utuntur, illa hypo-
thesis: Cæterum dum in terris uitam egi-
sti, ista conficere poteras, uerum ex quo
deorum numero accensus es, sola ea in
Parca

*Herculis
fortissimū
consilium*

Parcarum potestate posita esse, haud dubie didicisti. Nos sanè imperij in illos exortes sumus. **HERCVLES.** Quando ergo leonem, hydramq; neci dedi, Parcarum ea in me potentia fuit? **I V P.** Sic est. **HER.** Et hodie si quis templū mihi dirripendo, aut imagines euertendo, iniuriā faciat, eum ego non, nisi Parcis ante ita sit uisum, cōteram? **I V P.** Nequaquā. **HER.** Audi igitur, quod liberè dicam Iuppiter: ego rusticanus sum, & ligonem quem dem ligonem (quemadmodum Comicus ait) uoco. Si autem eò rerum uobis est uētum, ego honoribus hic uestris & odoribus, uictimarumq; sanguine longum ualere iussis, ad Plutonium descendam, ubi me manes nudum modo arcū tenentem, interemptorū à me monstrorum memoria expauescunt. **I V P.** Eugene domo adductus testis, ut proterbio dicitur seruabis igit nos, si ista Damidi garriendo suggereris. At quis nā est ille, qui tam properè ad nos percurrit? Aeneas ille: ille pulchrè deformatus, ille undiq; oblitteratus, collectoq; in nodum capil

Ex Aristophane.

lo priscus ille? Nisi me frustrantur oculi, tunc Mercuri germanus ille Orator est, qui ad Pœcilen pice oblitus, cottidie à fabris Itatuarijs instauratur. Ehò quid ita curriculo ad nos peruenis fili? Num quid noui è terris adportas? HERMAGORAS: Longè maxima, quæ uel myriada curarum postulant. I V P. Eloquere igitur, an prætereà aliud etiã, quod nos late at ingruerit, HERMAGOR. Cum apud fabros ærarios modo essem (pectus scapulis coniungi cupiens, nam & thorax ridiculè corpori adfabrefactus, quia adfectata arte malè attollebatur, eò annulos omnes ære formauì) turbã instar aciei incedẽtem prospicio. Et duos quosdam pallidos clamatores, sophisticarumq; argutiarum strenuos propugnatores Damini &. I V P P I T E R: Quiesce Hermagora optime tragœdías mouere, scio enim quos dicas: sed illud expedi, an diu iam omnium plausu iactatum certamẽ in propinquo coierit. HERMAG. Nondum cominus cõgressi sunt, sed fundis, mutuisq; cõuitijs eminus rē gerunt

gerunt. IV P. Quid est ergo reliquum,
 dñ, quo porrò faciundum, nisi ut ad pro
 spectum inclinati, quid tandem dicant
 audiamus. Proinde Horæ, repagulum
 tollunto, dimotisq; nubibus, portæ cæli
 pandentor. Pròh Hercules quantæ tur
 bæ audiendi studio se obuiam effuder
 runt? Tímocles ille sic trepidans, ani
 moq; turbatus parum bene mihi placet
 perdet is hodie omnia. Adparet, ut Da
 midí se opponat, longè imparē esse. Ve
 rūenimvero nos, quod equidē unū ma
 ximè possumus, taciti super eo nostri cō
 modi gratia precemur, ne Damís persua
 sionū illecebris inaudiat. TIM. Quid ais
 sacrilege Damí, tunc deos esse, et res mor
 talium curæ habere negas? DAM. Nego.
 At tu prius responde quibus argumētis
 persuasus, deos esse adfirmes? TIMOC.
 Haud faciam, sed tu mihi responde. DA
 MIS: Nequaquam, sed tu. IV P. Hac quí
 dem uía noster, meliori licet & uocalio
 riori Damídi asperam uocem comparat.
 Macte Tímocles, perge blasphemíis ob
 turbare, ita em̃ uinces. Ceterū ille tibi os:

*Sophisticā
 attēde di
 sputationē
 de dijs. &
 promittē*

C 4 occludens

occludens, te pifce magis mutum reddet. **TIMOC.** At ita me Minerva amet, prior tibi ego haud responderim. **DAM.** Quin igitur Timocles quare, male petenda facile uicisti, uerū omiffis blasphemis rem age. **TIM.** Rectè, dic igitur sceleratissime dñs cur res mortalium esse nō uidentur? **DAM.** Nequaquā. **TIMOC.** Quid agis, casu igitur omnia illa feruntur? **DAM.** Casu. **TIMO.** Et nullius deū moderamine curā ue rerum summa dispensatur? **DAM.** Nullius. **TIM.** Omnia autem sua sponte, temerarioq; arbitrio feruntur? **DAM.** Sua sponte. **TIMOC.** An uerò o uiri isthæc audientes suffertis, nō pestem hanc saxis obruitis? **DAM.** Cur homines aduersum me extimulas? Quis tandem es, quòd deorū nomine Timocles indignaris, quando ipsi dñi iracundè haud quaquā ferant? Si quidem n̄ nihil acerbum in nos statuunt, quum hæc audiunt, si tamen audiunt. **TIM.** Audiunt, Dami, audiunt, & suo tempore inuisentes uindicabunt. **DAM.** Quando illis ut me uisant otium suppeter, si quem admo-

admodum ais, tot negotijs quæ in mun-
do sunt innumera, dispensandis distrigū-
tur. Vnde adeo fieri reor ut nec de te qui
ita peieret, supplicium sumpserint. Cæ-
terū ne ipse quoq; dijs maledicere præ-
ter pactum cogar, haud sanè uideo, quæ
alia in re expressius providētix specimē
declarare possint, quàm si te malum ma-
lè conterant. Sed enim per Oceanū sor-
passis ad inculpatæ uitæ Aethiopes pro-
fectos esse conicio: solent em̄ illuc fre-
quentius ad cœnas cōmeare, idq; sæpe
numero nō inuitati. T I M O C. Quid ad
istam à me impudentiam præterea dici
possit? D A M. Illud Timocles, quod diu
ego de te maximè cupiebam cognosce-
re, quibusnam argumētis adductus res
humanas dijs curæ esse, persuasum ha-
beas: T I M. Principio ipsa rerum series
& ordo fidem fecit, solusū illud iter per
petuū remeat, id quod à Luna quoq; fi-
eri uidemus. Horæ uertuntur, plantæ na-
scuntur, animantia gignuntur, eaq; ipsa
ineffabili quadam solertia ita constitu-
ta sunt, ut & alere se & mouere, sentire;

Rerū &
nature or-
do deorū
providēti-
am argu-
unt.

C 5 in

ingredi, opus facere, cerdonicāq; exerce
 re queāt. Hæc aliaq; id genus providen
 tiæ opera esse uident. DAM, Ipsam adeo
 quæstionē percellens usurpas, uerū non
 dum edoces, nū unūquodq; horū per pa
 uidentia perfectè cōsistat : nā quod rerū
 natura ita se habeat, ipse quoq; fateor, at
 qui non iccirco protinus ut credam ne
 cesse fuerit, eam providentiā alicuius ui
 gere. Quin aliter etiā orta inuenias, quæ
 tamen ipsa nunc simili, eodemq; ordine
 constant. At tu rerū illum ordinem, ne
 cessitatem adpellas. Et post hæc uideli
 cet pessimè te habet, si quis tuā nō per o
 mnia assequat sententiā, qua quidē na
 turā ut sese habeat enumerasti, pariter
 ac laudibus extulisti, inq; ea fuisti opi
 nione, ut putes in hoc demonstrationē
 positam, quod providentiā quadam sin
 gula inter se consentiāt. Itaq; iuxta comi
 cū: Laboriosum est hoc, aliud mihi refer
 T I M. Ego equidem alia præterea demō
 strationē haud quaquam opus esse cen
 seo, tamen aliud quærenti responde Ho
 merum poëtarū esse optimum fateris?

DAM

DAMIS: Sanè quidem. TIMOCLES:
 At ille prouidentiam deorum common-
 strans fidem fecit. DAMIS: Homerum
 equidem ô præclare, poëtam bonum ef-
 se unà tecum omnes fatebuntur. Te-
 stem autem stabiliendæ ueritatî, quod
 ad has quidem res attinet, neque Ho-
 merum, neque alium quemuis poëtam
 rectè adduxeris. Nullam enim ueri ra-
 tionem ñ sequuntur, sed id unum stu-
 dio habent, aures hominum ut demul-
 ceant, atque eam adeo ob rem carmina
 & decantant, & fabulas ceu uiuis ab o-
 culos positis, exemplis erudiunt. Utq̃
 summatim dicam eò omnes ingenij ui-
 reis extendunt, ut delectent. Ac sanè li-
 benter inaudierim, quibus nam maxi-
 mè fabulis Homerus apud te fidem e-
 meruerit? Fortassis ñs quæ de Ioue nar-
 rat, quo pacto filia, fraterque, uxor in-
 fidiarum machinis adortum, in uincula
 coniungere tentarint, & nisi Thetis fa-
 cti miserta Briareum illum accersiuisset
 optimus Iuppiter abreptus uincula pate-
 ret, cuius hîc beneficij memor gratiâq̃

*Poëta de
lectant.*

The

- Iliade 2.* Thetidi renumerans, Agamemnona ludificatus est, uanum illi somnium immittens, quo plures Achiui occumberent. Viden^r praterquā quod ludificato rem se exhibuit, fulmine tactū Agamēnona incendio haurire nullo modo potuit. Iam uel illis etiā figmentis adfectus ad fidem iſdem adhibēdam pertractus es, quando inaudisti, quod Diomedes
- Iliade 5.* Veneri uulnus infixit. Deinde ipsi etiam Marti, instigante illum eò Minerua, non ita multo post dii simul omnes in arma ruentes mixtim mares & foeminae singulari certamine praelium miscuerunt, ubi Pallas quidem Martē pugnādo deuincit, nimirū egrum adhuc ex uulnere quod à Diomede acceperat,

Contra Latonam tendit Cylleuius armis.

- Iliade 9.* Atq; haud scio, an illa quoq; quæ de Diana feruntur, similitudine uerite coeperint: quando ea uoce querula omnia cōplens, iracundē tulit, propterea quod Oeneus ipsam conuiuij honore nō cum reliquis dijs dignatus esset, unde irata aprum immani magnitudine pariter ac irrefi

resistibili robore propemodum, in agrū
illius immisit. Hæc obsecro quum Ho-
merus narrat, num fidem tibi facit? IVP.
Papæ quanto fremitu ô superi multitu-
do acclamauit? Ad cælum Damiū tol-
lunt. At hic noster animi dubius & per-
plexus uidetur, tum aut formidine trepi-
dans clypeum abiecturū, iamq; circum-
spicit qua eruptiōe facta, aufugiat. TIM.
Quid autē Euripides, num & is nihil sa-
ni scriptis prodidisse censendus uidetur,
quando deos ipsos in scenam producit,
ut qui bonos quidem principes seruene
cōtrā prauos, tuoq; exemplo impios, e-
xilio tradant? D A M. Atqui ô philoso-
phorū nobilissime, si hoc genus figmen-
tis tragici poëtæ mentē tuā adfecerūt, ex
duobus alterutrū dones necesse erit, ui-
delicet aut Polū Aristodemū Satyrūq;
tua opinione tunc deos esse, aut ipsas de-
orum personas, cothurnos, tunicas ad
pedes usq; productas, prætereà chlamy-
des, manicas, quodq; uentri, reliquoq;
corpori inijcitur, quorum omnium usu
poëtæ maiestatem quandam & dignita-
tem

tem tragœdiæ conciliare consueuerunt.
Atqui id ego omnium maximè ridicu-
lum existimauerim, quâdoquidem p se
nullaq; necessitate impulsus, Euripides
quæ ad fabulam facere credit, denarrat.
Imò ipsum liberè scribentē aliqñ audies

*Carmina
Euripidis
Iouē nihil
esse.*

Vides spaciosum & altum & immensum æthera
Humidis tenentem amplexibus hinc & hinc humū
Eum Ioueni putato, deumq; colito.

Et rursum:

Iuppiter quisquis is est Iuppiter, haud enim scio, nisi
Quod sermone adcepi.

Et id genus. TIM. Vniuersi igitur atq; a-
deo omnes gentes falsa opinione dece-
pti sunt, qui deos esse credidēre & sacris
solēnibus celeberrimè psecuti sunt. DA.
Benefactū Timocles, quod me singula-
rum religionis nationum, eaq; de re sen-
tentiarum cōmonefecisti: inde adeo ma-
ximè intelligas, nihil firmi habere, eam

*Variagē-
tiū religio
sicut et mo-
nachorū
bodie.*

quæ de dijs fertur, existimationē. Multa
hic confusio, & aliij aliter sentiūt. Scythæ
nanq; acinace gladio sacra faciūt, Thra-
ces Zamolxidi seruo ex Samo transfu-
gæ, Phryges Lunæ, Aethiopes diel, Cyl-
lenij

Ienij Phaleti, Assyrij columba, Persa i-
gni, Aegyptia aqua. Estq; aqua religio
Aegyptiacis omnibus communis, cat-
terum priuatim bos Memphitis deus
est, Pelusiōtis allium, denique alijs ibis,
aut Crocodylus, alijs caninum caput,
aut cattus, aut simius. Porro in castellis
alijs dexter, alijs ijsque ex aduerso habi-
tantibus sinister humerus, dei loco coli-
tur. Rursum his pars incisi capitis, illis
testaceum poculum, aut etiam catinus.
Quis isthæc nō effusè derideat bone Ti-
mocles? M O M V S: Prædixi rege superi
cuncta propalam proferri pariter, ac di-
ligēter pensitari? I V P. Prædixisti Mome
& meritò nos in culpam uocasti. Dabo
aut operā, ut ista corrigens in integrū re-
stituā, modo hoc, quod instat malum de-
functū sit. TIM. At tu o dñs infeste, oracu-
la futurorūq; prænuntiatiōe scuius opus
esse cēses, deorū ne, an horū, pudentia?
DAM. Omitte mentionē oraculorū qn te
quæfiero, et quorū oraculis mentionē po-
tissimū fieri libet, eius ne q Pythius Ly-
do cecinit, qd' quidē ex cōposito incertis
respō

Oracula
Apollinis
examinan-
tur.

respōsis implicitū, ac biforme fuit, cuius
modi quædam Mercuriales sunt, statuz
duplices uidelicet, & in utram partē uer-
tas, undiq; sibiipsis respondentes, an po-
tius Croesus transgressus Halym; suum
ipsius, an Cyri perditum eat regnum.
Atqui nō paucis talentis Sardianus ille
sceleratus ambidextrū isthuc oraculum
emerat. M O M. Ipsa adeo homo hic orati-
one cōmemorat, quæ formidaram. Vbi
nunc nobis pulcher cytharædus, quin
descendis, ac ista confutando nos illi ex-
purgas? I V P. Occidis nos Mome intem-
pestiua illa tua obiurgatiōe. T I M. Vide
qd' facinus inceptes pestifer Dami, qui
simulacra pariter ac aras deorū immor-
talium tantū non dicendo euertis. D A M.
Non omneis aras Timocles. Quid autē
adeo magnum ab illis sit, si suffumigant
onibus odoribusq; redolentibus confer-
tae sunt. Nam in Thaurica regione aras
illas Scythicæ uidelicet Dianæ gradibus
suis in præceps emotas, haud sine uolu-
ptate spectauī, in quibus tamē uirgo illa
lautis sacrificijs accepta nō mediocriter
gaudebat.

gandebat. I V P. Illud malum inexpugnabile incumbit, ut nulli deorū homo iste parcit. Sed ex plaustro liberè loquitur, quemq; ordine perstringens, fontē pariter, culpaq; uacantem. M O M. Atqui Iuppiter haud sanè ita inter nos multos qui extra uoxiam sint, inuenias. Et fortassis homo hic, siquidem ita pergere animus est, summatus etiā aliquos taxabit. T I M. Nō ipsum Iouē tonitrus ædentē o deorum expugnator Dami audis. D A M. Qui tonitrus præterire auribus queam Timocles. An aut is qui tonitruat Iuppiter sit, id ipse melius nosti: nimirum è familia deorum alicunde profectus. Verū enim uero, qui ex Creta huc commigrāt, longè aliter nobis referunt: monumentū uidelicet quoddam illic ostendi, columnamq; inibi erectam etiam nū stare, quæ arguunt nō porrò tonitrua Iouem facturum: utpote iam olim uita defunctum. M O M. Hoc ego multò antè dicturum Damidem selebā: Quid Iuppiter nobis expalluisti? quid dentes tremore cōplodis? Fortem animum habere oportet, ac
D iſtiusme

istiusmodi modi homunciones contem-
nere I V P. Quid ais Mome, contem-
nere? Non audientiū multitudinem ad-
uersum nos persuasionem induisse con-
spicis? quodq; Damis eos infectis in o-
mnium aureis catemundum abducat?
MOM. At tu Iuppiter, si modo uelis, cate-
na aurea illa demissa uniuersos eos traxe-
ris ipsa cum tellure fretoq;. T I M. Dic mi-
hi sceleste, num aliquando nauigaueris?
DAM. Sæpius ac numero; T I M. Ventus
igitur secundus incidens, uelaq; disten-
dens, an remigantes uos ferebāt an quis
piam nauclerus gubernabat seruabatq;?
DAM. Maximè. T I M. At interim, quum
nauis sine gubernatore non promoueat
tu eam absq; duce & moderatore ferri
existimes? DAM. Euge Timocles, prudē-
ter hæc quidem, solidoq; usus exemplo
pronuncias: sed enim deorum amantis-
sime, non est dubium, quin aliquando
talem gubernatorem sis conspiciatus, ut
semper, inq; tempore apud se cogitet, qd
sibi ex usu fore putet: quiq; eadem nau-
tis imperet: deniq; qui curet, ne quid inu-
tilis

illis sumptus aut nulla ratione commo-
dum nauis uehat. Tuus uerò ille guber-
nator, quem magnæ nauis præfeci dignū
iudicas, unā cū ijs, qui in nauis sunt, nū-
lla solertia, nullaq; cum dignitate rem ge-
rit: sed rudens (ut exempli causa rem no-
tem) in puppim extenditur, utriq; pedes
in prorā. Ancoræ alicubi aureæ quidem
uerum reliqua pars nauis plumbea est.
Porro inferiora nauigij loca, sunt equi-
dem uariegatim depicta. Cæterū superi-
ora tetra omnino & informia adparent.
Adhæc nautarū aliū cernas ociosum, &
inertem parūq; promptè ad rem nauticā
audaciæ: nimirū bipertē & tripertē. Por-
rò alium in fundum usq; impigrè urinā-
tem, denatantē ue uideas, ac mox in an-
tennarū apicem subsilientē, leui deniq;
opera, qd maximè cōferat, deprehendē-
tem. Soli aut nauis præfecto labor exāt-
landus est. Cōsimili more & in transiris
res gerit, ubi mastigia primas proximè
gubernatorē sedes habet, castigat ac cor-
rigit, ac cynœdus quilibet, parricidaq; et
sacrilegus summos honores, summos

D 2 in

in nauis locos cum dignitate possident.
Cæterum boni aut ciuiles uiri, plerique
omnes, in angulo scaphæ angustia loci
premuuntur, atque adeò (quod equidem
uerè dico) à deterioribus pessundantur.
Veniat in mentem quomodo Socrates
Aristides ipsusq; Phociō nauigarint qui
bus ne farina quidem ad necessitatē sup
petebat, nec licebat in nuda tabulamen
ta ad sentinā pedes porrigere. Quāta ue
rò contrā uoluptate Callias, Midias &
Sardanapalus: qui in illos etiam despu
erūt. Huiuscemodī in tua nauī sapientiss.
Timocles ppetrant, quapropter & mil
le fiunt naufragia. Quod si gubernator
quispiā præsens cōtemplatus est, ac sin
gula administrauit, primū ne potuit qui
dem ignorasse, qui uel probi uel prauī
in nauī extitissent: alioqui singulis pro
dignitate, quæ cōuenissent, dispensasset
utiq;: Meliorē locū supernè melioribus,
idq; apud se, inferiorē deterioribus cōces
sisset. Deniq; inculpate uite homines, tū
cōuiuio, tum cōsilio adhibuisset. Iā nau
tarum, si quis strenuus, & prorsū admini
stratiōe

stratione idoneus extitisset, eū non cum
ratioe modo præesse, uerū principis etiā
loco obseruari debere reliquis declaras-
set. Econtrā ignauū, pigrūq̃, ut fune sin-
gulis diebus in caput plagas acciperet,
tradidisset. Itaq̃ ō admirande tuū de na-
uigio exemplum, ignauū gubernatorē
sortitū, cū periculo est circunactū. MOM.
Res Damidi secūdo flumine p̃cedit, &
plenissimo uelo ad uictoriā fertur. IV P.
Rectē cōiectas Mome: nā Timocles ni-
hil solidum iudicio depromit, sed tantū
ista cōmunia, alia super alia, eaq̃ facilis
confutatiōis, cotidie cū anxio labore ad
ducit. TIM. Nauis igit̃ exemplū, quādo
parū ualere autumas, audi sacrā, quod
aiūt ancorā, quā nulla machina abrūpe-
re queas. IV P. Quid tandē p̃feret. TIM.
Cernes em̃ an hzc quoq̃ rectē cohærēti
syllogismo colligā, & si qua ingenij o-
pe refellere possis:

Si enim aræ sunt, & Dij sunt,

Atqui aræ sunt, igitur & Dij sunt.

Quid ad hzc respondes? DAM. Vbi ad sa-
cietatē risero, respondebo. MIT. At tu ri-

D

su

Adagium

*En syllo-
gismum*

Fabri

su hodie desistere neutiq̃ posse uideris.
 Dic nihilo secius tamē, cur tanto risu no-
 stra prosequenda putes? DAM. Quia nō
 animaduertis quod ancorā tenui pendē-
 tem filo arripuisti, eāq̃ sacrā. Quod em̃
 deos esse, quia stent arz, ratiocinaris, gra-
 uem inde facturū te impetū speras. Pro,
 inde quoniā ipse fateris, præter illud ni-
 hil esse qđ sacrū magis dicas, abeamus.
 TIM. Victoriā ergo prior discedēs cōce-
 dis? DAM. Etiā Tímocles: tu em̃ nos quē
 admodū qui uim patiūtur, ad aras cōfu-
 gere adigis. Itaq̃ per ancorā illam sacrā
 sentētia est, me in aris illis sacra facturū
 tuo nomīne, quod in posterū ego nunq̃
 de ijs rebus tecū rixari uelim. TIM. Cauil-
 lis nos incessis sepulchrorū effossor pro-
 phane, despuende, uerbero, excrementū
 Pater tuus ignorat, matrem stupro cor-
 poris sumptus tolerauit, fratrem tuū oc-
 cidisti, adulterium cōmittis, adulescenta-
 los mollissimē, impudētissimeq̃ constu-
 pras. Ne fuge, donec à plagis acceptus
 dimittaris: iam enim scelerato tibi mor-
 dis omnibus testa illa uulnera infligam.

IVP. Hic quidem ridens, superi, discedit
 Timocles conuitijs increpitans strenuè
 sectatur, haud quaquā Damin ferens,
 qui cum ludos delitiasq; facit: immo ca
 put eius tegula cōminuere uelle uidetur
 Nos autem quid hoc rerū statu agimus
 MERCVRIVS. Rectè id comicum di
 xisse iudico:

Nihil graue passus. si non te ostentas pati.

Quid em̄ adeò acerbi est malī, si paucu
 li homines hac persuasione inducti di
 scedunt? Multi supersunt, qui contrariā
 sententiā agnoscunt. Græcorū maior
 pars, maxīma populi, postremo infima
 plebs, atq; adeò Barbari omnes. IVP. Ve
 rum isthuc haud paulo rectius obseruā
 dum esse uidetur, quod scitè admodum
 Darius temporibus Zopyri pronūcia
 uit. Proinde ipse quoq; unū talem pro
 pugnatorem et belli socium, qualis Da
 mis habere malim, quā ui capere decē
 mille Babylonas. F I N I S.

*Adagium
 Zopyri
 talenta.*

A. P. G. L.

*Quas tenet hic rixas Dami impius atq; Timocles
 Hac nostra hac miris secla tulere modis.*

BASILEAE EXCVDEBAT
HENRICVS PETRVS,
MENSE AVGV-
STO, ANNO

M.D.XXXII.